

Avrupa'da bilgi toplumunun oluşturulması için ortak girişim

Eylem Planı

Avrupa Komisyonu'nun desteği ile aday ülkeler tarafından hazırlanmıştır

Haziran 2001

Genel durum

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin giderek artan kullanımı ve internet'in gelişimi, bireylerin, devletlerin ve her alanda büyük ve küçük işletmelerin kullanımına son derece güçlü araçlar sunmuştur. Bu durum; devletlerin ve işletmelerin iç yapılanmalarıyla, talep edilen iş becerilerinde ve iş örgütlenmeleriyle, işletmeler, ticari ortaklıklar, bireyler ve devletler arasındaki ilişkilerde çok ciddi değişikliklere yol açmıştır. Bu teknolojiler, kullanım ve uygulamalarını düzenleyen ve destekleyen ekonominin ve politikaların tamamı üzerinde büyük bir etkiye sahip olmanın yanında, bu ekonomilerin modernizasyonunda etkili olup, istihdam için yeni olanakların yaratılmasında ve yeni küresel ekonomiye dahil olunmasında katkıda bulunmaktadır.

23-24 Mart 2000 tarihlerinde Lizbon'da yapılan Avrupa Konseyi toplantısında, 15 AB ülkesinin Hükümet ve Devlet Başkanları, Avrupa'nın gelecek onyılda "dünyadaki en rekabetçi ve dinamik bilgi tabanlı ekonomisi" haline gelmesi hedefini koymuşlardır. Bu hedef, Avrupa'nın bir an önce bilgi tabanlı ekonominin, özellikle de internetin sağladığı fırsatlardan sonuna dek yararlanmasını gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu gerekliliğe yanıt olarak, 19-20 Haziran 2000 tarihinde Feira'da eAvrupa Eylem Planı kabul edilmiştir.

11-12 Mayıs 2000 tarihlerinde Varşova'da yapılan Avrupa Bakanlar Konferansı'nda, **Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri, 15 AB ülkesi tarafından Lizbon'da ortaya konulan stratejik hedefi benimsemiş;** 15 AB ülkesinin eAvrupa ile ortaya koyduğu girişimin bir parçası olma konusunda uzlaşmış ve AB'nin politik kararlılığına destek olarak, belirtilen bu iddialı hedefe ulaşmayı denemek ve bunda yararlanılacak zemini genişletmek amacıyla, *aday ülkeler olarak kendileri için "eAvrupa-benzeri bir Eylem Planı"*nı hazırlamaya karar vermişlerdir. Avrupa Komisyonu, Şubat 2001'de Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Malta ve Türkiye'ye, bu ortak eylem planının oluşturulmasında diğer aday ülkelere katılmaları için davette bulunmuştur.

eAvrupa+ adını verdiğimiz girişimimiz, **eAvrupa'nın öncelikli amaçlarını ve hedeflerini yansıtmakta** ve aday ülkelerin özel durumlarına yönelik eylemler sunmaktadır. Ancak bu girişim, üyelik müzakerelerinin bir alternatifi veya parçası olarak algılanmamalıdır.

eAvrupa gibi, **eAvrupa+ Eylem Planı da, aday ülkelerin ekonomilerinin yenilenmesinin ve modernizasyonunun hızlandırılmasını,** kurumsallıklarının ve yeteneklerinin artırılmasının desteklenmesini, genel rekabet güçlerini geliştirmeyi amaçlamakta, bu yönde aday ülkelerin özel durumlarını gözönüne alan eylemler sunmaktadır.

Amaçlar

AB'ye aday ülkelerin, bilgi toplumunun sunduğu fırsatları eksiksiz olarak kullanabilmeleri ve AB ile daha derin bir sayısal uçurum yaşamamaları için, **güçlü, politik kararlılığa dayalı olumlu adımların atılması** gerekmektedir. Müktesebatın uyumu tek başına yeterli değildir. Ekonominin modernizasyonu, iş süreçlerinde ve devletlerin işleyişlerinde değişiklikler ile bireyler, işletmeler ve devletler arasındaki değişen ilişkiler, özellikle aday ülkelerin ekonomilerini kalkındırmaları ve vatandaşlarına refah ve yeni fırsatlar sunmaları için, bu gelişmelerin taşıdığı fırsatları dikkate alan geniş tabanlı bir politika yaklaşımı gerektirmektedir.

Ayrıca, bu faaliyet, Avrupa'nın tamamının "dünyadaki en rekabetçi ve dinamik bilgi tabanlı ekonomisi" haline getirilmesi, bunun sadece bir parçası olmamasında, aday ülkelerin AB üyesi ülkelerle birlikte çalışmalarını sağlayacaktır. Böyle bir paralel çalışma, AB ile aday ülkelerin işbirliğine girmelerine, deneyimlerini ve başarılı uygulamalarını paylaşmalarına olanak tanıyarak Avrupa'nın etkin bir biçimde bütünleşmesine katkıda bulunacaktır.

Sadece aday ülkeler arasında değil, AB üyesi ülkelerle de bilgi paylaşımını ve karşılaştırma yapmayı sağlamak için, sözkonusu eylemler eAvrupa'da tanımlanmış üç ana amaç etrafında toplanmış; ilerlemenin izlenmesi ve değerlendirilmesi için 15 AB Ülkesi tarafından seçilen göstergelerin aynıları kabul edilmiştir. Ancak, aday ülkeler, sözkonusu eylemlerden tam fayda sağlanabilmesi için, bilgi toplumu ile ilgili alanlarda topluluk müktesebatının etkin bir biçimde uygulanması ve işleyişinde hızlanma kaydedilmesi gerektiğinin farkındadırlar. Bu durum, daha önce eAvrupa'da yer almayan ve bilgi toplumunun temel yapı taşlarını oluşturma çalışmalarına yardımcı olmayı hedefleyen yeni bir amacın eklenmesine yol açmıştır. Ayrıca, eAvrupa+'nın amaçlarına ulaşılması sınır ötesi ve uluslararası işbirliği yoluyla daha kapsamlı ve hızlı bir biçimde gerçekleşecektir.

0. Bilgi toplumunun temel yapı taşlarını oluşturma çalışmalarının hızlandırılması

- a) Herkes için uygun fiyatlı iletişim hizmetlerinin sağlanması
- b) Bilgi toplumu ile ilgili müktesebata uyum ve uygulama

1. Daha ucuz, daha hızlı, daha güvenli internet

- a) Daha ucuz ve daha hızlı internet erişimi
- b) Araştırmacılar ve öğrenciler için daha hızlı internet
- c) Güvenli ağlar ve akıllı kartlar

2. İnsan kaynağına yatırım

- a) Avrupa gençliğinin sayısal çağa hazırlanması
- b) Bilgi tabanlı ekonomide iş gücü
- c) Bilgi tabanlı ekonomiye herkesin katılımı

3. İnternet kullanımının canlandırılması

- a) e-ticaretin hızlandırılması
- b) Elektronik devlet: Kamu hizmetlerine elektronik erişim
- c) Çevrimiçi sağlık
- d) Küresel ağlar için Avrupa sayısal içeriği
- e) Akıllı ulaşım sistemleri
- f) Çevrimiçi çevre

Operasyonel eylem planı

eAvrupa+ Eylem Planı, Avrupa Komisyonu'nun yardımıyla, aday ülkelerin politik kararlılıkları temel alınarak oluşturulmuştur. Aday ülkeler bu yardımı, eAvrupa+ Eylem Planı için Avrupa Topluluğu'nun desteğini alma yönünde olumlu bir adım olarak kabul etmektedirler. Aday ülkeler, bu hedef doğrultusunda tanımlanan eylemleri yerine getirmek üzere, mevcut ve gelecekteki programlarından gerekli desteği sağlaması için topluluğu cesaretlendirmektedirler.

Müktesebat müzakere süreçlerine herhangi bir müdahale olmamasını amaçlamanın yanında, bu **ortak eylem planında** yer alan **açık bir biçimde tanımlanmış somut eylemler ve hedef tarihlerle**, aday ülke ekonomilerinin modernizasyonu ve yenilenmelerinin hızlandırılması amaçlanmaktadır. Bu amaç; yetenek, kurumsallık ve genel rekabet gücünün geliştirilmesine ek olarak, telekomünikasyon, elektronik ticaret, mali hizmetler, ulaşım hizmetleri ve ekonomik faaliyetin diğer pek çok alanında müktesebatın kabulü sürecinin hızına olumlu bir katkı sağlayacaktır.

Zaman dilimi

Aday ülkeler, bilgi tabanlı ekonominin sunduğu faydalardan yararlanabilmenin itici gücünün, kesin bitim tarihlerini hedefleyen acil eylemler gerçekleştirmek olduğunun farkındadırlar. Bu nedenle, aday ülkeler; aralarındaki ekonomik, sosyal ve endüstriyel koşullardaki belirgin farklılıkların varlığının bilincinde olarak, *eAvrupa+*'nin hedeflerine ulaşmayı amaçladıkları ortak bir tarih –2003– üzerinde uzlaşmış durumdadırlar. Bu tarihte, *eAvrupa+* Eylem Planı'nın etkileri ve sonuçları, aday ülkeler için özel önem taşıyan alanlarda yeni öneriler ve politika önlemleri ihtiyacının tespiti amacıyla gözden geçirilecektir.

İzleme ve değerlendirme

Aday ülkeler, *eAvrupa* ile *eAvrupa+* arasında izleme ve değerlendirme amacıyla veri karşılaştırması yapılabilmesi için, 15 AB ülkesinin *eAvrupa* için seçtiği ve kabul ettiği göstergeleri kullanmayı kabul etmişlerdir. Aday ülkelerin ilgili kurumları (özellikle de istatistik büroları), ilgili göstergelerin toplanması ve sunumunda ortak bir yöntemlilik ve yaklaşım geliştirilmesi amacıyla, AB üyesi ülkelerin sözkonusu kurumlarıyla mümkün olduğu kadar yakın çalışacaklardır.

Ancak, *eAvrupa*, AB'de telekomünikasyon sektörünün liberalizasyonunun tamamlandığı, 1998 telekom müktesebatının uyarlandığı ve uygulandığı ve neredeyse bütün hanelerin telefon erişimine sahip olduğu bir dönemde yürürlüğe alınmıştır. Aday ülkelerde ise durum aynı değildir. Dolayısıyla *eAvrupa+* Eylem Planı'na bu 3 ögeyle ilgili olarak, "Bilgi toplumunun temel yapı taşlarını oluşturma çalışmalarının hızlandırılması" adında bir bölüm eklenmiştir. Bu bölüme yönelik raporlama ve izleme için ek göstergeler kullanılacaktır.

Aday ülkeler bu eylem planına "çevrimiçi çevre"nin geliştirilmesine yönelik eylemleri hedefleyen bir bölüm eklemişlerdir. Bu bölüm için göstergeler, 2001'de Karma Yüksek Komite (KYK) tarafından oluşturulacaktır.

Aday Ülkelerin *eAvrupa+* hedeflerinin tamamıyla ilgili kaydettiği ilerlemenin ölçülmesi için gelecekte başka kriterler ve göstergeler de tanımlanabilir.

İlk gelişim raporunun Şubat/Mart 2002'de, ara raporun 2002'nin sonunda ve son ilerleme raporunun da 2003'ün sonunda sunulması düşünülmektedir.

Kaynak sağlama

eAvrupa+ Eylem Planı çerçevesindeki çalışmaların kaynakları, ağırlıklı olarak ulusal bütçelerden, özel sektör yatırımlarından, ilgili programlardan ve mevcut programlar yoluyla AB tarafından sağlanan kaynaklar ile Avrupa Yatırım Bankası (EIB), Avrupa Yapılanma ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşlarından gelecek katkılardan sağlanacaktır.

Üyeliklerinin ardından Orta ve Doğu Avrupa Ülkelerine yapısal fonların hazırlığı için yardım sağlama amacını güden bir program olan PHARE'in, ekonomik ve sosyal birleşmeye yönelik

PHARE desteği yoluyla, eylem planının gerçekleştirilmesini desteklemek üzere ciddi bir kaynak sağlaması beklenmektedir. Buradaki temel yardım alanları, insan kaynağının geliştirilmesi, KOBİ'lerin ve iş bağlantılı altyapının desteklenmesidir.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Malta ve Türkiye'nin, diğerleri ile birlikte, katılım kuralları ile koşullarının AB ile uzlaşıldığı veya uzlaşılmakta olduğu AB programları ve eylemleri tarafından sunulan kaynakları kullanması beklenmektedir.

eAvrupa+ Eylem Planı'ndan doğan önceliklerin, aday ülkelerin ulusal kalkınma planlarına dahil edilmesi için, bakanlar arasında yeterli seviyede bir işbirliğine girilmesi gerekmektedir.

Amaç 0: Bilgi toplumunun temel yapı taşlarını oluşturma çalışmalarının hızlandırılması

a) Herkes için uygun fiyatlı iletişim hizmetlerinin sağlanması

Hedef

Bilgi tabanlı küresel ekonominin büyümesi, aday ülkelerin çoğunda telekomünikasyon sektörünün liberalizasyonunun henüz tamamlanmadığı ve *müktesebatın* sadece telekomünikasyon alanında değil, bilgi toplumu için önemli diğer alanlarda da uyarlanıp uygulanmadığı bir ortamda gerçekleşmektedir. Ancak, bilgi toplumunun yaygınlaşması için erişilebilir iletişim hizmetlerinin varlığı bir önkoşuldur.

Bilgisel dışlanmanın önlenmesi için, bütün vatandaşlara erişilebilir iletişim hizmeti olanağının sunulması temel bir gerekliliktir. Bu tür hizmetler; etkin, rekabetçi bir düzenleyici yapıya dayalı olarak faaliyet gösteren, liberalleştirilmiş bir iletişim sektörü temelinde mümkün olabilir. Her ne kadar aday ülkeler özelleştirme yönünde temel bir kararlılık göstermiş olsalar da, düzenleyici bir yapının ilgili bütün yönlerinin etkin bir biçimde oluşturulmasına yönelik hazırlıklar liberalizasyon tarihinin çok öncesinde başlamalıdır; bunların öncesinde bir dizi temel hazırlık da katkı olarak yürürlüğe alınabilir.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Bu nedenle aday ülkeler, bilgi toplumunun ilgili alanlarında müktesebatın uyumu ve etkin bir biçimde uygulanmasını hızlandırırken, eAvrupa+'nın hedefleri ve amaçlarına ulaşmanın gerekliliğinin farkındadırlar.

Ancak, müktesebat AB'de evrensel erişimin sağlanmasına destek olmak amacıyla tasarlanmamıştır. Aday ülkeler, müktesebatla uyum içerisinde kalarak, bütün vatandaşlarının iyi kalitede ve uygun fiyatlı iletişim hizmetlerine erişebilmesinin yollarını bulmalıdırlar. Bulunacak çözüm büyük olasılıkla, AB ülkelerinde olduğu gibi sadece sabit ağlarla sınırlı kalmayacak; daha çok, değişik teknolojilere dayanacaktır (ör. sabit, telsiz, kablo).

eAvrupa+ Eylem Planı Herkes için uygun fiyatlı iletişim hizmetlerinin sağlanması	
Eylem	Aktör(ler)
En kısa sürede telekomünikasyon sektörünün liberalizasyonunu hızlandırmak, eksiksiz bir biçimde tamamlamak ve gerekli hizmetlerde yetkilendirmeler yapmak. Özellikle, liberalizasyon tarihi itibarıyla taşıyıcı seçimi olanaklarının ve bu tarihten sonra en kısa sürede de, numara taşınabilirliğinin sunulmasını sağlamak.	Aday Ülkeler
İletişim hizmetleriyle ilgili yeni düzenleyici paket AB tarafından kabul edildikten sonra, en kısa sürede uyarlayarak uygulamak.	Aday Ülkeler
Telekomünikasyon hizmetlerinde evrensel hizmetin hayata geçirilmesine ilişkin uygulama düzenlemelerini başlatmak ve internet erişimine olanak tanıyan, uygun fiyatlı temel telefon hizmetlerinin yaygınlığını sağlamak.	Aday Ülkeler
İlgili Göstergeler:	
<p><i>0.a.1 Sabit telefon hizmetine sahip hane yüzdesi</i></p> <p><i>0.a.2 İnternet erişimi sağlayabilecek herhangi bir telekomünikasyon biçimine sahip hane yüzdesi (tanımlanacak)</i></p> <p><i>0.a.3 Bağlantı ücretleri</i></p> <p><i>0.a.4 Numara taşınabilirliği, lisans anlaşması vb. gibi konuların listesi</i></p> <p><i>(Nihai listeler ve ayrıntılar 2001'de Karma Yüksek Komite tarafından kararlaştırılacaktır.)</i></p>	

b) Bilgi toplumu ile ilgili müktesebata uyum ve uygulama

Hedef

Ancak yapısı itibarıyla sınır tanımayan, internet-tabanlı bilgi ve iletişim ortamının yarattığı zorlukları hesaba katan, sorunlara yanıt verebilen bir yasal yapılanma temelinde, **bilgi tabanlı ekonominin potansiyelinin hayata geçirilmesi** mümkün olabilir. Mevcut AB *müktesebatı*, AB kurumlarında tartışılmakta olan iletişim hizmetleriyle ilgili yeni AB düzenleyici paketi ile birlikte, bu zorluklara yanıt verecektir.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday Ülkeler, **bütün vatandaşlarının modern telekomünikasyon ağları ve hizmetlerine ulaşmasının** önemini kabul etmekte ve bu alanda ilerleme kaydetmenin en kesin yolunun, telekomünikasyonda topluluk müktesebatının uygulanmasının hızlandırılması olduğu görüşünü desteklemektedirler.

Ayrıca, aday ülkeler, yeni ekonomiye vatandaşların ve iş dünyasının etkin katılımının sağlanması ve AB müktesebatının bilgi toplumu ile ilgili ve veri korunumu, gizlilik, gençlerin korunması, elektronik imzalar, fikir hakları, telif hakkı gibi burada sadece bazıları sayılan ve

mevcut özel haklarla geçici olarak engellenmemiş bütün bölümlerini mümkün olan en kısa sürede uyarlamak ve uygulamak niyetindedirler.

eAvrupa+ Eylem Planı Bilgi toplumu ile ilgili müktesebata uyum ve uygulama	
Eylem	Aktör(ler)
Müktesebatın; bilgi toplumu, özellikle de e-ticaret ile ilgili mevcut özel haklarla geçici olarak engellenmeyen bütün bölümlerini uyarlamak ve uygulamak ¹ .	Aday Ülkeler
İlgili Göstergeler:	
<i>0.b.1 Kontrol listesi bilgi toplumu ile en çok ilgili olan müktesebat kanunlarını belirleyecek ve liste halinde verecektir.</i>	

¹ İlgili kalemlerin listesi 2001'de Karma Yüksek Komite tarafından belirlenecektir.

Amaç 1: Daha ucuz, daha hızlı, daha güvenli internet

a) Daha ucuz ve daha hızlı internet erişimi

Hedef

Vatandaşların, işletmelerin ve devletin modern iletişim ağlarına ve bu ağlar üzerinden sunulan hizmetlere ulaşabilir olması hayati önem taşımaktadır. Yeni teknoloji ve rekabeti artırıcı düzenleyici yapılar, erişim ücretlerini azaltmalı ve yüksek hızlı çokluortam internet erişimini artırmalıdır. Tam liberalizasyonun yapılmadığı durumlarda, ücret düzenlemesi ve kıyaslamalar yoluyla internet erişim ücretlerinde indirim sağlanabilir.

Yerel erişim hizmetlerinin fiyatlandırılmasında ayırım, 3. nesil gezgin ağlara lisans verilmesi, internet uyumlu sayısal televizyon ağlarının devreye girmesi ve İnternet Protokolü'nün 6. sürümüne (Ipv6) geçilmesi, rekabetçi hizmet anlayışının çokluortam hizmetlere ulaşılmasını sağladığı görüşü temelinde, teknolojinin yaygınlığını artıran ek önlemlerdir.

Aday ülkelerde, özellikle az gelişmiş bölgelerde bilgi toplumunun omurgasını oluşturmak için, altyapının yaygınlaşmasının hızlandırılması gerekmektedir. Bu yaygınlaşma, aday ülkelerin küresel, bütünleşik bilgi altyapısında kendilerine yer bulmalarına yardımcı olacak ve küresel pazarlara kaliteli erişim sağlamanın yanında, özellikle bu tür bir altyapıya dayalı ekonomik sektörlerde yatırımları kendine çekecektir.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday Ülkeler, yüksek kaliteli bir altyapının hızlı bir biçimde oluşturulması ve özellikle xDSL, kablo, sayısal televizyon ve radyo gibi yeni teknolojiler sayesinde olanaklı hale gelen, yüksek hızlı çokluortam internet teknolojilerinin hızla yaygınlaşmasında düşük fiyatların etkili olmasının sağlanması için gereken tüm çabayı göstereceklerdir. Ancak, aday ülkelerde mevcut altyapının yetersiz kaldığı bölgelerde, herkese temel telefon hizmetlerinin ve çevirmeli internet erişiminin sağlanması da öncelikli hedefler arasındadır.

Piyasa mekanizmalarının yetersiz kaldığı ve özel teşebbüs yatırımlarının tek başına karlı olamadığı durumlarda, az gelişmiş bölgeleri teşvik edici projeler kilit önem taşımaktadır. Bu yatırımlar, rekabete engel olmayan ve teknolojiden bağımsız biçimde yapılmalıdır. Uluslararası finans kuruluşlarından gelecek yardımlar (ör. EIB, Dünya Bankası, EBRD) bu çerçevede değerlendirilmelidir.

eAvrupa+ Eylem Planı Daha ucuz ve daha hızlı internet erişimi		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Rekabet ortamı yaratarak ve/veya fiyat düzenlemeleri ve Avrupa ve ulusal seviyelere dayanan açık değerlendirmeler yoluyla, internet erişim tarifelerinde önemli indirimler sağlamak.	Aday Ülkeler	2002 sonu
Yerel erişim ağlarında rekabeti artırmaya yönelik çalışmalara başlamak.	Aday Ülkeler	2002 sonu
Gereken durumlarda ve rekabete engel olmaksızın, kamu kaynaklarıyla özellikle az gelişmiş bölgelerde, bilgi altyapısının geliştirilmesine ve ilgili projeleri desteklemeye daha fazla öncelik vermek.	Aday Ülkeler, Avrupa Yatırım Bankası, Özel Sektör	2002 sonu
Avrupa'daki pilot uygulama yoluyla IPv6'ya geçmek. Anahtar konumdaki telekom şirketleri ve üretici firmalar, servis sağlayıcıları ve kullanıcılarla birlikte harekete geçirilecektir.	Özel sektör ²	2002 sonu
Rekabeti artırarak ve uygun olan durumlarda fiyat düzenlemelerine giderek kiralanmış hatlar için fiyatları düşürmek.	Aday Ülkeler	2002 sonu
İnternet özellikli sayısal televizyon hizmetlerinin devreye girmesi yönünde çalışmak ve gönüllü, sanayi tarafından yönlendirilen standardizasyon yapılanması altında uyumluluğu desteklemek.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 sonu
İlgili Göstergeler³ :		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Düzenli olarak internet kullananların nüfus içindeki yüzdesi 2. Evde internet erişimine sahip hanehalkı yüzdesi 3. İnternet erişim ücretleri 		

² Bu Eylem Planı boyunca, eAvrupa ile aynı biçimde, Özel Sektör ifadesiyle, özel sektöre ek olarak tüketici veya kullanıcı organizasyonları gibi gayriresmi organizasyonlar da düşünülmektedir.

³ 1, 2 ve 3. amaçta belirtilen bütün hedefler için, verilen göstergeler 15 AB üyesi tarafından kabul edilmiştir ve eAvrupa için de kullanılmıştır.

b) Araştırmacılar ve öğrenciler için daha hızlı internet

Hedef

Yüksek hızlı ağlar, ortaklaşa eğitim ve araştırma için yeni olanaklar yaratacak ve yeni buluşlar için yüksek bir potansiyel sunacaktır. Bu potansiyel, aday ülkelerdeki üniversiteler ve araştırma kurumlarına dünya çapındaki araştırma projelerinde (ör. sağlık ve tıp, endüstriyel süreçler, meteoroloji araştırmaları, biyo-mühendislik) etkin bir rol oynamaları olanağını yaratacaktır. Ayrıca, dünya çapında katılıma açık, çokluortam kullanan eğitimler açmalarına, yeni hizmet biçimlerine yönelik denemeler yapmalarına ve yeni uygulamalar geliştirmelerine izin verecektir.

Bilgisayarların ortak çalışması yeni bir boyuta geçmiş durumdadır ve "World Wide Grid" fikrinde kavramsallaştırılarak bilgisayar altyapısının gerçek zamanlı paylaşımını sağlamaktadır.

Aday ülkeler, bu yeni gelişmelere uyacak güçlü bilimsel ve akademik ilerlemeyi tarihsel olarak kaydetmiş durumdadırlar.

eAvrupa+'nın Yanıtı

AB'de ağ oluşturma alanında önemli girişimler gündemdedir. Aday ülkeler, bütün Avrupa'nın çıkarı için bilimsel tabanı genişletmek amacıyla AB üyeleriyle güçlerini birleştirmelidirler. Gerekli ağ teknolojisinin yaygınlaşmasıyla, aday ülkelerin akademik yeterliliklerinden yararlanılabilir. Ulusal, bölgesel, Avrupa çapında ve global çapta yeni eğitim ve ortak çalışma biçimleri aday ülkelere yeni olanaklar sunacaktır.

eAvrupa+ Eylem Planı Araştırmacılar ve öğrenciler için daha hızlı internet		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Avrupa'nın, bant genişliği ve hizmet bakımından artırılmış kapasiteye sahip, tamamen optik bir altyapı kurmaya başlanmasında küresel bir iletişim lideri haline gelmesi amacıyla, ağ kurma araştırmalarına öncelik vermek.	Aday ülkeler	2002 sonu
Aday ülkelerdeki araştırmacılar ve öğrencilerin güçlü ağlardan faydalanmalarını sağlamak üzere, uygun olan durumlarda örneğin PHARE kaynaklarını ve EIB desteğini kullanarak, ulusal araştırma ağlarını geliştirmek.	Aday ülkeler, Avrupa Yatırım Bankası	2002 sonu
Üniversitelerde yüksek hızlı internet erişimini ve iç ağları, uygun olan durumlarda örneğin PHARE kaynaklarını ve EIB desteğini kullanarak, kurmak.	Aday ülkeler, Avrupa Yatırım Bankası, Avrupa Komisyonu	2002 sonu
World Wide Grid (WWG) teknolojisini, bu teknolojinin entegrasyonunu, kabul görmesini ve kullanımını amaçlayan ve büyük bir bilimsel topluluğun istekleri doğrultusunda geliştirilen ara yazılımlar ve yaygınlaşan testortamları aracılığıyla desteklemek. Komisyon, araştırma programları yoluyla, bilimsel çalışmalar ve bütün alanlarda ortak çalışmanın sağlanması amacıyla Grid teknolojilerinin kullanımını destekleyecektir.	Avrupa Komisyonu, Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 sonu
Okullarda, müzelerde ve kütüphanelerde kullanım için, uygun olan durumlarda araştırma ağlarını yaygın hale getirmek.	Aday ülkeler	2003 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>4. Ulusal araştırma ve eğitim ağları (UAEA'lar) içinde ve arasında, AB ve dünyanın geri kalanı ile bağlantıların ve kullanılan hizmetlerin hızı</i>		

c) Güvenli ağlar ve akıllı kartlar

Hedef

Kullanıcılar arasında elektronik ticarete ilişkin güven ve inanç oluşturmak, özel sektörün ve devletlerin en önemli hedeflerinden biridir. Elektronik ticaret kullanımında ilerledikçe, bilgi içeriklerinin hassaslığı ve ekonomik değeri hızla artmakta ve elektronik işlem yapan kullanıcıların gizliliğini korumak temel bir gereklilik haline gelmektedir. Ağların, bu ağlar üzerinden yapılan işlemlerin ve son kullanıcı cihazlarının güvenliğini korumak, ulaşılması gereken temel politik hedeflerden biridir. Ekonominin, bütün değilse de, pek çok sektöründeki faaliyetlerin altyapı olarak bu sisteme giderek daha çok dayandığı bir dönemde, internet işleyişinde yaşanan aksaklıkların verdiği ekonomik zarar giderek büyümektedir.

Avrupa'da, pazarın hala parçalanmış kalmasına ve uyumluluğun ele alınması gereken önemli bir sorun olmayı sürdürmesine rağmen, akıllı kartların yaygınlaşması hızlanmaktadır. Avrupa çapında kullanımın artırılması, bütünleştirilmesi ve uyumlu hale getirilmesi için daha fazla çabaya gerek duyulmaktadır.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler, ağların korunması, kullanıcıların inanç ve güveninin daha çok kazanılması ile akıllı kartların yaygınlaşması ve Avrupa'da geliştirilmesine yönelik daha çok ilerleme kaydedilmesi gibi konuların, altyapının yaygınlaştırılmasına ilişkin alınan önlemlere paralel olarak ele alınması gerektiğinin son derece farkındadırlar. İnternet güvenliğiyle ilgili konuların ele alınışı henüz emekleme dönemindedir ve yeni gelişmelerin özellikle Avrupa çapında işbirliği ile kaydedilmesi gerekmektedir. Aday ülkelerde akıllı kart kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır ve bunun Avrupa çapında uyumlu kullanımı, kullanıcıların güvenini artıracaktır.

Akıllı kartlar, gerek kamu, gerekse özel sektörde etkili uygulamalar için bir zemin hazırlayacak olan ulusal kimlik kartı olarak da kullanılabilirler.

eAvrupa+ Eylem Planı
Güvenli ağlar ve akıllı kartlar

Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Aşağıdakiler yoluyla çevrimiçi işlemlerin genel güvenliğini artırmak: ➤ Çalışmalarda işbirliği ve karşılıklı tanıma yoluyla, bilgi güvenliği uzmanı belgelendirmesini de içeren, sanayinin yönlendirdiği güvenlik belgelendirmelerini desteklemek. ➤ Bilgi altyapılarının güvenilirliği konusunda kamu/özel sektör arasındaki işbirliğini teşvik etmek (erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi de dahil olmak üzere).	Özel Sektör, Avrupa Komisyonu, Aday Ülkeler	2002 sonu
Etkin "tak ve çalıştır" için "açık kaynak kodlu" yazılım güvenliği platformlarının geliştirilmesi ve yaygınlaşmasını desteklemek.	Özel Sektör, Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu	2003 sonu
Yüksek teknoloji suçları ve güvenlik konularında (ör. bilgisayara özel suçlarla mücadele, bilgisayarla ilgili davalar vb.) kolluk kuvvetlerini, adli yetkilileri ve sanayide konuyla ilgili kişileri eğitmek.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 sonu
Hazır oldukları andan itibaren akıllı kartların uyumluluğu ve güvenliği ile ilgili temel ortak şartnameleri uygulamaya koymak.	Özel Sektör, Standardizasyon Örgütleri, Aday Ülkeler	2003 ortası
Avrupa'da geliştirilen standartlar temelinde, özel ihtiyaçları olan kişilere kullanım kolaylığı ve birden fazla dili destekleme gibi özellikler de dahil olmak üzere, güvenli kart cihazlarının arayüzlerini geliştirmek.	Özel Sektör, Standardizasyon Örgütleri	2002 ortası
Güvenli elektronik işlemlerin olanaklı hale gelmesi için uygun fiyatlı akıllı kart çözümlerinin bulunabilirliği.	Özel Sektör	2002 ortası
Akıllı kartların yaygınlaşması için ortak bir strateji geliştirmek ve uygulamak.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2002 sonu
İlgili Göstergeler:		
5. Bir milyon kişi başına düşen güvenli sunucu sayısı		
6. İnternet kullanan nüfus içinde güvenlik problemleri yaşamış olanların yüzdesi		

Amaç 2: İnsan kaynağına yatırım

a) Avrupa gençliğinin sayısal çağa hazırlanması

Hedef

Aday ülkelerin çoğu da dahil olmak üzere, 28 ülkenin Eğitim Bakanları tarafından 19 Haziran 1999'da imzalanan Bolonya Deklarasyonu⁴, yüksek öğrenim ve eğitim sistemleri ile ilgili yapılacak temel değişiklikleri ortaya koymuştur. Bakanlar, diğer noktalar ile birlikte "... bir Bilgi Avrupası'nın, günümüzde toplumsal ve insani ilerleme açısından yeri doldurulamaz bir öge ve vatandaşlarını yeni binyılda karşılaşacakları zorluklarla başa çıkmaları için gereken özelliklerle donatan ve bununla birlikte, paylaşılan değerler ve ortak bir toplumsal ve kültürel ortama ait olma bilincini veren Avrupa vatandaşlığının sağlanması ve zenginleştirilmesinde vazgeçilmez bir bileşen olduğu herkesçe kabul görmektedir." beyanında bulunmuşlardır.

AB tarafından kabul edilen eÖğrenim Girişimi⁵, öncelikli 4 eylem alanı kabul etmiştir: altyapının ve araçların iyileştirilmesi (bütün sınıflara internet erişimi, her çokluortam bilgisayar başına 5-15 öğrenci), her seviyede eğitim hamlesi (her mezuna sayısal okur yazarlık, öğretmenlerin eğitimde sayısal teknolojileri kullanmaya teşvik edilmesi, çevrimiçi eğitim platformlarının yaratılması, okul müfredat programlarının uyumlu hale getirilmesi, bütün işgücünün sayısal okur yazarlığa erişimi), kaliteli içerik ve hizmetlerin geliştirilmesi, Avrupa'da okulların birbirine ağla bağlanması.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Her ne kadar eğitim ulusal bir sorumluluk olsa da, deneyimlerin ve başarılı uygulamaların değişimi ve sayısal teknolojilerin benimsenmesi Avrupa bilgi toplumuna doğru gidişi hızlandırabilir.

Aday ülkeler, bir yandan Avrupa eğitim sisteminin güçlü yönlerini ve geleneklerini kullanmalarına, bir yandan da sayısal teknolojiye geçişteki engellerin aşılmasına olanak tanıyan eÖğrenim girişimini kendi ilgi alanları kapsamında bulmaktadırlar.

Bütün okulların internete bağlanması, ulaşılmaması gereken en önemli hedeflerden biridir. Böylece, öğretmenler ve öğrenciler bilgi toplumuna uygun düzeyde bir erişime sahip olacaklardır. İdeal durumda, bütün sınıflara internet erişimi sağlanması ve yeterli sayıda yüksek hızlı çokluortam bilgisayarın yüksek hızlı bağlantılar ve uygun yazılımlar ve içerikle birlikte olabildiğince kısa bir süre içinde kullanıma açılması gerektiği kabul edilmektedir. Ancak, bu hedefin kapsamı çok kısa bir sürede amaca ulaşılamayacağını ortaya koymaktadır.

Bu nedenle esas amaç, mümkün olan en kısa sürede bu önemli hedefe ulaşmak üzere elden gelen bütün çabanın harcanmasıdır. Uygun erişim, bir ölçüde her ülkedeki internet bağlantılarının mevcut düzeyine bağlı olacaktır. Kamu ile özel sektörün ortak çabaları bu hedefe ulaşılmasında biraraya getirilecektir. Bu bağlamda, ilerleme belirtilen göstergelere göre ölçülecektir.

⁴ <http://europa.eu.int/comm/education/socrates/erasmus/bologna.pdf>

⁵ <http://www.europa.eu.int/comm/elearning>

eAvrupa+ Eylem Planı Avrupa gençliğinin sayısal çağa hazırlanması		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Bütün okullarda öğretmenler ve öğrencilerin internete ve çokluortam kaynaklara uygun düzeyde erişimini sağlamak.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 ortası
Öğretmenler, öğrenciler ve ebeveynler için internet üzerinden destek hizmetleri, eğitimle ilgili kaynaklar ve e-öğrenim platformları (ör. özürü çocuklar için erişim, sayısal ortama aktarılmış kültürel mirasa erişim, çokdilli çokluortam eğitim materyalleri, Avrupa "açık kaynak" yazılım girişimi, olumlu deneyimlerin derlenmesi) sağlamak. Bu girişimleri AB'nin öğrenim, eğitim, kültür ve IST programlarıyla desteklemek.	Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu, Özel Sektör	2003 sonu
Bütün öğretmenleri yetiştirmek, özellikle de öğretmenlerin müfredatlarını uyarlamak ve öğretmenleri yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yeni teknolojileri kullanmaya teşvik etmek. AB'nin öğrenim, eğitim ve IST programları aracılığıyla başarılı uygulama alışverişinde bulunmak ve araştırma girişimlerini koordine etmek.	Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu, Özel Sektör	2003 ortası
Bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı yeni eğitim yöntemlerini dahil ederek, okul müfredatlarını yenilemek.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 ortası
Öğrencilere okuldan ayrıldıklarında sayısal okur yazar olma şansını sağlamak. AB'nin IST ve eğitim programları aracılığıyla pilot projeleri, başarılı uygulama alışverişini desteklemek ve araştırma çabalarını koordine etmek.	Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu, Özel Sektör	2003 sonu
İlgili Göstergeler:		
<p>7. İlk ve orta öğrenimde her 100 öğrenciye düşen bilgisayar sayısı</p> <p>8. İlk ve orta öğrenimde her 100 öğrenciye düşen internete bağlı bilgisayar sayısı</p> <p>9. İlk ve orta öğrenimde her 100 öğrenciye düşen yüksek hızda internete bağlı bilgisayar sayısı</p> <p>10. Bilgisayar harici öğretimde düzenli olarak internet kullanan öğretmen yüzdesi</p>		

b) Bilgi tabanlı ekonomide iş gücü

Hedef

Aday ülkeler bilgi tabanlı ekonomilere doğru giderek artan bir hızla ilerledikçe, BİT (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) becerileri ve uygun, esnek çalışma örgütlenmeleri; istihdam artışı ve bütün sektörlerdeki çalışanların istihdamı ve adaptasyonu açısından anahtar bir konuma gelmektedir.

Öncelikle, BİT ile e-ticaret uzmanlıklarının eksikliği istihdam potansiyelinin tamamen değerlendirilmesinde engel yaratmaktadır ve bunun, birtakım önlemler alınmadığı takdirde, aday ülkeler için de giderek büyüyen bir sorun haline geleceği düşünülmektedir. Kadınları, son derece az temsil edildikleri BİT mesleklerine çekmek için özel bir çaba harcanmalıdır. Bütün çalışanların, değişmekte olan uzmanlık gereksinimlerine uyum sağlamaları için, yaşam boyu eğitim aracılığıyla sayısal okur yazarlığa gereksinimleri vardır. İş organizasyonunun modernizasyonunun önünde ek bir zorluk daha durmaktadır. Üretkenlik artışı, büyük ölçüde iş organizasyonu süreçlerinin, üst düzey çalışma uzmanlıklarına ve yeni teknolojiler sayesinde mümkün olan daha büyük esnekliklere göre ayarlanmasına dayanmaktadır.

AB içerisinde, bilgi toplumunun zorluklarına adapte olmak, Avrupa İstihdam Stratejisi'nin⁶ temel öğelerinden biri haline gelmiştir.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler, sosyal taraflara ve özel sektöre, bilgi tabanlı ekonominin istihdam potansiyelinden yararlanmak ve bilgi toplumuna ilişkin konuları toplumsal diyalogun geliştirilmesinde itici güç olarak kullanmak üzere hükümetleriyle birlikte çalışmalarını çağrısında bulunmaktadır.

Aday ülkelerde eğitilmiş BİT ve e-ticaret uzmanı sayısının artırılması, bu ülkelerin ekonomilerinin rekabet gücünü çoğaltmada önemli bir unsurdur. Çalışanlara sayısal yetenekler açısından yaşam boyu eğitim sağlanması ve işsizlere yeniden istihdam için BİT eğitimi alabilme olanağının sunulması için geniş önlemlerin alınması gerekmektedir.

Temel sayısal yetenekler için bir Avrupa diplomasının⁷ yaygınlaşması, sertifikalı eğitimin kabulünü ve geçerliliğini artırmalıdır. Eğitimdeki girişimler, iş organizasyonlarının modernizasyonu için özellikle "uzaktan çalışma"nın teşvik edilmesi amacıyla, altyapı koşullarıyla birleştirilmelidir.

⁶ COM(2000)48 ve SEC(2001)222, belgeler http://europa.eu.int/comm/employment_social/social/info_soc/esdis/documents.htm adresinde bulunabilir.

⁷ eAvrupa Eylem Planı, 15 AB ülkesi ve Avrupa Komisyonu'na 2001 sonuna kadar merkezi olmayan belgelendirme süreçleriyle temel ET teknolojileri için bir Avrupa Diploması oluşturmaları amacıyla çağrıda bulunmaktadır. Bu hedefe ulaşmak için, bazı AB üye ülkeleri Avrupa Bilgisayar Kullanım Lisansı'nı (ABKL) desteklemektedirler.

eAvrupa+ Eylem Planı Bilgi tabanlı ekonomide iş gücü		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
İşgücüne yaşam boyu eğitim aracılığıyla sayısal okur yazarlık şansı vermek.	Sosyal Taraflar, Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 sonu
Uygun olan durumlarda PHARE kaynaklarını kullanarak, bilgi teknolojisi eğitim mekanlarını ve kurslarını önemli ölçüde artırmak ve bu kurslarda (hem çalışma hayatı hem de eğitim kurumlarında) cinsiyet eşitliğini desteklemek.	Aday Ülkeler, Sosyal Taraflar, Özel Sektör, Avrupa Komisyonu	2003 sonu
Bilgi teknolojisi temel yetenekleri için bir Avrupa diplomasının yaygınlaşmasını teşvik etmek.	Aday Ülkeler, Sosyal Taraflar, Özel Sektör	2002 sonu
Sosyal taraflarla yapılan ve aday ülkeler tarafından desteklenen anlaşmalar yoluyla, mümkün olduğu durumlarda iş ortamında esneklikleri, ör. uzaktan çalışma ve yarı zamanlı çalışma, desteklemek.	Sosyal Taraflar, Aday Ülkeler, Özel Sektör	2002 ortası
Talep-yönlendirimli bilgi ve iletişim teknolojisi eğitimi ve üniversite mezunlarının yeniden yetiştirilmesi için, eğitim ve yetiştirme merkezleri ağını desteklemek.	Sosyal Taraflar, Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu	2002 sonu
Uygun olan durumlarda PHARE kaynaklarını kullanarak, kamuya açık mekanlarda kamu internet erişim noktaları oluşturmak ve/veya topluluklarda eğitim ile e-çalışma olanaklarına erişim sağlayan çokluortam, çok amaçlı tele-merkezler kurmak.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2002 sonu
Uygun olan durumlarda PHARE kaynaklarını kullanarak, uzun süredir işsiz olanlara yeniden iş hayatına katılmalarına olanak sağlamak üzere, yeterli bilgi teknolojisi eğitimi sunmak.	Aday Ülkeler, Özel Sektör, Sosyal Taraflar	2003 sonu
İlgili Göstergeler:		
<p>11. İşgücünün (en azından) temel BT (Bilgi Teknolojisi) eğitimi görmüş olan yüzdesi</p> <p>12. BT ile ilgili üçüncü düzey eğitim kurumlarının ve mezunlarının sayısı</p> <p>13. Uzaktan çalışan işgücü yüzdesi</p>		

c) Bilgi tabanlı ekonomiye herkesin katılımı

Hedef

BİT'den dışlanma, bilgi tabanlı ekonomi yaygınlaştıkça ekonomik, istihdamla ilgili ve toplumsal fırsatlar açısından ve kamu hizmetlerinin kullanımı yönünden giderek daha fazla engel haline gelmektedir. Dezavantajlı bölgeler ve gruplar; düşük gelir seviyesi ve yoksulluk, BİT altyapısı, bilinci ve eğitimi eksikliği veya engeller yüzünden erişim güçlükleri gibi bir dizi nedenden dolayı, geri kalma riskiyle çok daha fazla karşı karşıyadırlar.

Öte yandan BİT, özel gereksinimleri olan vatandaşlara geleneksel yardım biçimlerine göre daha çok odaklanan, esnek ve ön-yönelimli yollarla, uzaklıktan doğan engelleri aşabilir, bilgi kaynaklarını daha eşit dağıtabilir ve yeni hizmetler yaratabilir. Bu nedenle, sayısal uçurumdan kaynaklanan risklerin, dezavantajlı gruplar ve alanlara odaklanmış eylemler yoluyla sayısal fırsatlara çevrilmesi gerekmektedir.

BİT'ye ve çevrimiçi bilgi ve hizmetlere erişebilirlik, özellikle çeşitli yetersizliklerle karşı karşıya olan kişilerin gereksinimleri düşünüldüğünde, herkese açık bir bilgi toplumu oluşturulmasının önkoşuludur. Bu anlamda, hükümetler erişimde fırsat eşitliği sağlanması için başı çökmelidirler.

Ayrıca, aday ülkelerde bilgisel dışlanma konusunda, demografik eğilimler, sosyo-ekonomik durum ve bunlarla birlikte engelli vatandaşların hakları ve yardımcı teknolojilere erişim alanlarında toplanan verilere dayanarak, bilgi birikimini artırmak gerekmektedir.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler, dezavantajlı grupların ve bölgelerin aktif rol almalarını ve katılımlarını desteklemektedirler. Bu bağlamda engelli vatandaşlara özel önem verilecektir. Bilgi teknolojilerinde kaydedilecek yeni gelişmeler, dezavantajlı grupların bilgiye erişimlerine olanak verebilir, engelli çocukların eğitiminde önemli bir rol üstlenebilir ve engelli yetişkinlere istihdam sağlayabilir. Bu nedenle, konuyla ilgili ulusal eylem planları hazırlarken, fırsat eşitliğinin sağlanması, reformlarda ve ekonomi ve toplumların modernizasyonunda ayrımcılıktan kaçınılması için, hangi yaşta olurlarsa olsunlar herkesin gereksinimlerinin hesaba katılması gereklidir.

eAvrupa+ Eylem Planı Bilgi tabanlı ekonomiye herkesin katılımı		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Performans değerlendirmesi ve aday ülkeler ile 15 AB üyesi arasındaki başarılı uygulama alışverişi yoluyla, bilgisel-dışlanmanın önlenmesine yönelik politikalar Avrupa seviyesinde daha etkin bir biçimde koordine edilecektir.	Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu	2002 sonu
Özellikle engellilerin istihdamı ve sosyal katılımını artırmak üzere, bilgi teknolojisi ürünlerinin erişilebilirliği amacıyla "herkes için tasarım" standartlarının kabulüne yönelik çalışmalar yapmak.	Özel sektör, Aday Ülkeler, Avrupa Standardizasyon Kurumları, Avrupa Komisyonu	2003 sonu
Erişilebilirlik ilkesiyle uyumluluğun sağlanması için konuyla ilgili yasaları ve standartları gözden geçirmek.	Aday Ülkeler	2003 sonu
Kamu web sayfaları için Web Erişilebilirlik Girişimi ⁸ (WAI) kılavuzunu kabul etmek.	Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu	2002 ortası
Herkes için tasarım konusunda örnek ulusal merkezler kurulmasını ve ağlarla bağlanmalarını sağlamak.	Aday Ülkeler	2002 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>14. Her 1000 kişi başına düşen kamu internet noktası sayısı</i>		
<i>15. WAI erişilebilirlik kılavuzlarına A seviyesinde uyan kamu web sayfası yüzdesi</i>		

⁸ Bakınız: <http://www.w3.org/WAI>

Amaç 3: İnternet kullanımının canlandırılması

a) e-ticaretin hızlandırılması

Hedef

Elektronik ticaret, aday ülkelerde özellikle işletmelerarası ticaret anlamında hızla gelişmektedir. Bu durum, aday ülkelerin çoğunun büyük ölçüde yatırım yaptığı sanayide yeniden yapılanma yaklaşımıyla doğrudan bağlantılıdır. Bunun gibi, ekonominin dönüşümü, artan yabancı yatırımlar, hızla gelişen Avrupa merkezli bir pazar ve AB merkezli şirketlerle sağlam karşılıklı bağımlılık, özellikle şirketlerarası ticaret alanında modernizasyon ve büyük bir atılım fırsatı sunmaktadır. Sanayi ve hizmetlerin organizasyon biçimleri ve çalışma modelleri üzerinde güçlü etkiler oluşması beklenmekte ve desteklenmektedir. Otomotiv ve bankacılık örneklerinde olduğu gibi, kimi sektörler halihazırda başarılı örnekler sergilemektedirler. Diğer sektörlerin de bu gelişmeleri hızla takip edecekleri umulmaktadır.

İşletmelerden tüketicilere ticaret alanında, AB'de olduğu gibi, aday ülkelerde özellikle hane başına düşen ortalama gelirle bağlantılı çeşitli nedenlerden dolayı, daha yavaş bir ilerleme kaydedilmiştir. Yine de, gelişmiş iletişim altyapıları ve erişimi, makul kullanım ücretleri ve yeni ortaya çıkan KOBİ'lerin güçlü girişimcilik anlayışı, hızlı gelişmeler ve büyüyen taleplere yol açabilir. Güvenli ödeme sistemleri, sağlam dağıtım kanalları, elektronik imza ve uyumsuzluk çözümleri bu gelişmelerin sürekliliğinin garanti edilmesi açısından yerine getirilmesi gereken çeşitli koşullar arasındadır.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Elektronik ticaretin yasal temelini dayanağı olarak, ilgili müktesebatın kabulü, pazarın gelişimi için anahtar konumdadır. Uluslararası organizasyonlarda ve iş forumlarındaki tartışmalara etkin katılım, sınırötesi işlemlerin hızlandırılması için gereken yeni süreçlerin (özellikle kendi kendine düzenleme ve ortaklaşa düzenleme) küresel boyutta kavranması ve uygulanmasının gelişimine katkı sağlayacaktır. Bunlara paralel olarak, yeni fırsatların benimsenmesi ve küresel pazarlarda boy gösterilebilmesinde KOBİ'lere yardımcı olmak üzere özel önlemler alınmalıdır.

eAvrupa+ Eylem Planı e-ticaretin hızlandırılması		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Tüketici grupları ve sanayi ile ortak çalışma yoluyla tüketicinin e-ticarete güvenini artırmak. Genel ilkeler geliştirmek ve uygun teşvikler oluşturmak üzere, ilgili aktörlerle birlikte çalışarak alternatif uyumsuzluk çözümleri, güvenli markalar ve etkili meslek ahlakı yaklaşımlarını desteklemek.	Özel Sektör, Avrupa Komisyonu, Aday Ülkeler	2002 ortası
Ortaklaşa ve kendi kendine düzenlemelere ağırlık verme ve Küresel İş Diyalogu ⁹ gibi ilgili şirket gruplarıyla ortak çalışmalar yoluyla, e-ticaret düzenlemelerinde esnekliğin artırılmasını teşvik etmek.	Aday ülkeler, Özel Sektör, Avrupa Komisyonu	2002 ortası
Başarılı uygulamalar, e-ticarete hazırlık ve göstergeler hakkında bilgi değişimi için, ortaklaşa ağ oluşturma faaliyetleri yoluyla KOBİ'leri "Go Digital" programı için teşvik etmek. "Referans merkezleri", KOBİ'lerin e-ticareti kendi iş stratejilerine dahil etmelerine katkı sağlayabilir.	Özel sektör, Avrupa Komisyonu, Aday Ülkeler	2002 sonu
E-ticarete yönelik bir altyapının kurulmasını ve elektronik imzanın kullanımı ile karşılıklı tanınmasını teşvik etmek.	Aday Ülkeler, Özel sektör	2002 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>16. İnternet üzerinden alım satım yapan şirketlerin yüzdesi</i>		

b) Elektronik devlet: Kamu hizmetlerine elektronik erişim

Hedef

e-devlet, internet kullanımı aracılığıyla resmi kurumların vatandaşlara ve iş dünyasına yakınlaşmasını sağlamaktadır. Elektronik kamu yönetimi, temel çevrimiçi kamu hizmetlerine erişim ve kullanımı teşvik ederek, aday ülkelerde bilgi tabanlı ekonomiye geçişin hızlandırılmasına önemli bir katkı sağlayabilir. Dahası, e-devlet, kamu sektörü organizasyonunun dönüşümüne katkıda bulunma yoluyla, kamu hizmetlerini iyileştirebilir, hızlandırabilir, bunları daha kolay erişilebilir ve isteklere yanıt verebilir hale getirebilir.

Aday ülkelerdeki işletmeler, verimlilik ve ekonomik büyümenin artırılmasına katkıda bulunan bürokratik işlemlerin azalmasını faydasını görebilir. Daha da önemlisi, daha şeffaf ve etkileşime açık bir devlet, vatandaşların demokratik süreçlere katılımını teşvik edebilir.

⁹www.gbde.org

Elektronik etkileşime doğru geçiş, kurumların iç işleyişlerinde idaresi çok zor olabilen büyük değişiklikler içermektedir. Bu nedenle, yönetimlerin burada karşılaşacağı zorluk, kendilerini uyarılma ve özel sektörle uygun ve sağlam bir ortaklık da dahil olmak üzere, yenilikçi çalışma biçimleri geliştirmektir.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler, kamu sektörü bilgilerine erişimin, bunların yayılmasının ve kullanımının geliştirilmesinin ve bütün vatandaşların temel kamu verilerine kolaylıkla erişiminin ve vatandaşlar ile devlet arasında çevrimiçi etkileşim sağlanmasının önemini farkındadırlar.

Aday ülkeler, bu alanda AB üyesi ülkelerle başarılı uygulama alışverişine büyük önem vermektedirler. Temel kamu hizmetlerinin çevrimiçi hale getirilmesinde kaydedilen gelişimi izlemek üzere, Avrupa konferansları ve çalışma toplantılarına katılım ve mevcut çalışma gruplarına üyelik, işbirliğini ve deneyim alışverişini daha da artıracaktır.

eAvrupa+ Eylem Planı		
Elektronik devlet: Kamu hizmetlerine elektronik erişim		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Yasal, idari, kültürel, çevresel ve trafik bilgileri dahil olmak üzere çevrimiçi temel kamu verileri	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2002 sonu
Aday ülkelerin temel kamu hizmetlerine ¹⁰ genel elektronik erişim sağlaması.	Aday Ülkeler	2003 ortası
İşletmeler için basit çevrimiçi idari prosedürler, ör. şirket kurmak için hızlı bürokratik işlemler.	Aday Ülkeler, Avrupa Komisyonu	2002 sonu
Kamu sektöründe açık kaynak kodlu yazılım kullanımının desteklenmesi ve Avrupa çapında deneyim paylaşımı yoluyla e-devlette başarılı uygulamalar kullanmak.	Aday Ülkeler	2002 sonu
Kamu sektöründe elektronik imza kullanımını desteklemek.	Aday Ülkeler	2002 sonu
Kamuda e-alımlar için bir e-pazar kurmak.	Aday Ülkeler	2003 sonu
Müzeler, kütüphaneler, topluluk merkezleri gibi kamu mekanlarında internet erişim terminallerinin bulunması.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2002 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>17. Çevrimiçi kullanılabilen temel kamu hizmetleri yüzdesi</i>		
<i>18. Bilgi / form doldurmak için devletin çevrimiçi hizmetlerinin kamuoyu tarafından kullanımı</i>		
<i>19. Çevrimiçi gerçekleştirilebilen kamu alımlarının yüzdesi</i>		

¹⁰ http://europa.eu.int/comm/information_society/eAvrupa/documentation/impact/index_en.htm

c) Çevrimiçi sağlık

Hedef

Aday ülkelerdeki sağlık hizmetleri; tıp teknolojilerindeki gelişmeler, tedavi gören kişilerin artan beklentileri, bilgi teknolojisinin yaygınlaşması, değişen hastalık özellikleri ve yaşlanan nüfus gibi, hepsi genel değişikliklere neden olan bir dizi etkenin baskısı altındadır. Bu baskılar, sağlık sistemlerinin finansmanı üzerinde çok büyük bir etkiye sahip olacaklardır.

Sağlıkla ilgili riskler, hastalıklar ve tedaviler hakkında özellikle internet sayesinde daha çok bilginin bulunmasıyla, durum daha da karmaşıklaşmaktadır.

Vatandaşlar arasında nitelikli sağlık bilgileri kullanımının artması için çevrimiçi teknolojilerin uygun bir biçimde kullanılması, uzun vadede, teşhis ve tedavide toplumsal ve idari maliyetlerin ciddi ölçüde düşmesini sağlayabilecek koruyucu hekimliğe doğru bir paradigma değişikliğine yol açabilir.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler etkili ve kapsamlı bir sağlık bilgi sisteminin devreye sokulmasının önemini kabul etmektedirler. Bölgesel ağlar da dahil olmak üzere ulusal bir telematik altyapısının kurulmasına bağlı olacak olan bu sistem, sonuç olarak insanlara evlerinde uzaktan tedavi ve bilgi sağlayacak ve birincil ve ikincil sağlık hizmeti sağlayıcıları arasında uzaktan konsültasyon ve bilgi alışverişine olanak tanıyacaktır.

Dahası, koruyucu hekimlik anlayışına doğru bir yönelim, halkın ve sağlık alanında çalışanların internet aracılığıyla kolaylıkla ulaşılabilen nitelikli tıbbi verilere ve bilgilere erişimini gerektirmektedir. Bu nedenle, sağlıkla ilgili yeni web sayfaları uygulamaları için ulusal ve bölgesel web sayfalarının geliştirilmesinde temel nitelik kriterleri kabul edilmelidir.

Sağlık politikaları ve stratejilerinde, sağlık göstergelerinde, kurumsal ve profesyonel hizmet sunumunda AB üyesi ülkelerle işbirliği ve bilgi alışverişi, bütün Avrupa vatandaşları için etkin ve verimli bir sağlık sistemi geliştirilmesine katkıda bulunacağından, aday ülkelerce özellikle memnuniyetle karşılanmaktadır.

eAvrupa+ Eylem Planı Çevrimiçi Sağlık		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Birincil ve ikincil sağlık hizmeti sağlayıcıları için, yerel ağlar da dahil olmak üzere bir sağlık telematik altyapısı kurmak.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 sonu
AB üyesi ülkelerce tıbbi web sayfaları için sözkonusu olan temel nitelik kriterlerini ulusal veya bölgesel düzeyde uygulamak.	Aday Ülkeler, Özel Sektör	2003 sonu
AB kamu sağlığı ağları ve veritabanlarıyla bağlantı kurmak.	Özel sektör, Avrupa Komisyonu, Aday Ülkeler	2003 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>20. İnternet erişimine sahip sağlık uzmanı yüzdesi</i>		
<i>21. Sağlık uzmanlarınca farklı kategorilerde web içeriği kullanımı</i>		

d) Küresel ağlar için Avrupa sayısal içeriği

Hedef

Genişleme süreci Avrupa'nın kültürel çeşitliliğini, mirasını ve dilsel zenginliğini çok ciddi biçimde artırmaktadır. Avrupa, üzerine dinamik bir sayısal içerik endüstrisi kurabileceği sağlam bir temele –yararlanılabilecek tarihi bir basın-yayın sektörü, geniş bir kültürel miras ve dilsel çeşitlilik ile önemli, büyümekte olan bir görsel-işitsel sektör- sahiptir.

Aday ülkeler için, yeni içeriğin yaratılması, malzemelerin sayısallaştırılması, uzun süreli erişilebilirliğin sağlanması ve yeni hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla yeni teknolojilerin kullanılması, ekonomik bir bakış açısından birincil önemdedir. Öte yandan, resmi ve özel işleticiler tarafından sunulan yüksek kalitede bilgi hizmetlerinin varlığı, aday ülkelerdeki vatandaşların pazar fırsatları, yerel, ulusal ve Avrupa düzeyinde yönetimlerdeki gelişmeler ve/veya kültürel olaylar hakkında geniş bir biçimde bilgilenmelerine izin verecektir. İçerik endüstrisi, genişlemiş bir Avrupa'daki bütün vatandaşlar için eğitici ve birleştirici yararlar sağlarken doğrudan bu zenginlikten faydalanabilir ve bunu ekonomik değere dönüştürebilir.

Aday ülkeler, Avrupa sayısal içeriğini desteklemek üzere AB programlarına ve girişimlerine katılmayı arzu etmektedirler¹¹.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler bu hedefe, kamu sektörü bilgilerine erişimi geliştirerek ve kullanımı yaygınlaştırarak, çokdilli ve çokkültürlü bir ortamda içerik üretimini büyütür ve sayısal içerik pazarında dinamizmi artırarak ulaşacaklardır.

¹¹ <http://www.cordis.lu/econtent/>

Aday ülkelerin bu alandaki çalışmalarının, küresel ağlarda yasadışı ve zararlı içerikle savaşarak internetin daha güvenli kullanımını sağlamak üzere, AB'nin Daha Güvenli İnternet Eylem Planı¹² çerçevesindeki deneyimlerine dayandırılması amaçlanmaktadır.

eAvrupa+ Eylem Planı Küresel ağlar için Avrupa sayısal içeriği		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Kamu sektörü bilgilerinin kullanılmasının ve kilit veritabanlarının Avrupa sayısal koleksiyonlarının oluşturulmasının desteklenmesi de dahil olmak üzere, küresel ağlarda Avrupa sayısal içeriğinin geliştirilmesi ve yayılmasını özendirmek ve bilgi toplumunun dilsel çeşitliliğini desteklemek.	Aday Ülkeler, Özel Sektör, Avrupa Komisyonu	2002 ortası
Ebeveyn kontrol sistemleri de dahil olmak üzere, görsel-ışitsel sektörde internet ve interaktif teknolojilerin daha güvenilir kullanımıyla ilgili farkındalık yaratmak.	Özel Sektör, Aday Ülkeler	2002 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>22. Ulusal düzeyde en çok ziyaret edilen ilk 50 sitede AB web sayfalarının yüzdesi</i> <i>(2001 yılında KYK içinde daha fazla gösterge ve kriter oluşturulacaktır.)</i>		

e) Akıllı ulaşım sistemleri

Hedef

Aday ülkelerdeki son ekonomik ilerleme, özellikle kara, hava ve deniz taşımacılığına yönelik büyüyen talebe yol açan trafik artışını beraberinde getirmiştir. Trafik artışı, bu ülkelerin merkezi konumu nedeniyle sadece yerel olmayıp, aynı zamanda bölgeler arasındadır. Trafikteki bu artış, akıllı ulaşım sistemlerinin yaygınlaşmasında önemli bir etki yaratacaktır.

Akıllı ulaşım sistemleri, ulaşım ağlarının işletimi ve yönetimi açısından yeni bir seçenek olarak görülmektedirler. Bu sistemler; ekonomik sistemin derinden dönüşümü ve trafik talebiyle başa çıkmak için sadece yeni altyapı inşa etmeye bir alternatif olarak, iki güçlü değişim akımının kesişim noktasında bulunmaktadır.

Her türlü ulaşım biçimi için akıllı ulaşım sistemlerinin ve hizmetlerinin yaygınlaşmasının; trafik veriminin, güvenliğinin ve çevre korumasının iyileştirilmesine önemli katkılar sağlaması beklenmektedir. Aday ülkelerin topraklarında AB'dekine benzer trafik yönetim hizmetlerine de olanak tanıyan çok-biçimli bir ulaşım ağının kurulması, bütün Avrupa'yı kapsayan bir ulaşım ağının tamamlanmasının önkoşullarından biridir.

Bu bağlamda karşılaşılabilecek zorluklardan bazıları şunlardır:

¹² <http://www.europa.eu.int/ispo/iap/>

- Bütünleşik Avrupa Gökyüzü'nün genişletilerek tek bir Ortak Uçuş Alanı'nın kurulması, özellikle de ülkelerin Hava Trafik Kontrol sistemleri arasında birlikte-işlerliğin sağlanması ve geliştirilmesi.
- Nehir bilgi hizmetleri uygulaması için, diğer ulaşım biçimlerine bağlantılar da dahil olmak üzere, karaî denizcilikte trafik ve ulaşım yönetimine destek amacıyla uyumlu bilgi hizmetleri sağlayan Tuna nehri çapında bir platformun oluşturulması.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler, akıllı ulaşım sistemleri altyapısının ayrı bir aşama olarak değil, mevcut altyapının iyileştirilmesi veya yeni altyapıların kurulması ile birlikte düşünülmesi gerektiğinin farkındadırlar. Aday ülke hükümetlerince, akıllı ulaşım hizmetlerinin uygulanmasına yönelik, akılcı, uzun vadeli ulusal plan ve stratejilerin geliştirilmesinin üzerinde önemle durulacaktır.

Diğer bir önemli nokta da, yüksek kalitede veri sağlanması ve Avrupa çapında trafik kontrol hizmetlerinin verilmesidir. Güvenliğin artırılmasına yönelik bazı çözümler, örneğin, 112 çağrısı aracılığıyla gezgin iletişim kullanıcılarının yerlerinin belirlenmesi, ilk aşamada yapılabirlik çalışmalarının bir parçası olarak kabul edilebilir.

eAvrupa+ Eylem Planı Akıllı ulaşım sistemleri		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Akıllı ulaşım hizmetlerinin uygulanması için gelişim planları hazırlamak.	Aday Ülkeler	2002 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>23. Trafik yoğunluğu bilgi ve idare sistemleriyle donatılmış (toplam ağ içindeki) otoyol ağ yüzdesi</i>		
<i>(2001 yılında KYK içinde daha fazla gösterge ve kriter oluşturulacaktır.)</i>		

f) Çevrimiçi çevre

Hedef

Aday ülkeleri bekleyen en büyük zorluklardan biri, çevreyle ilgili AB yasalarının yürürlüğe sokulması ve bunlara uyulmasıdır. Çevreyle ilgili eski yükümlülüklerin kısıtlı çerçevesi ve çevre korumasının düzeyinde AB ile aday ülkeler arasındaki fark, hedefleri belli uzun vadeli stratejiler gerektirecektir. Öte yandan, aday ülkeler Avrupa'nın biyolojik çeşitliliğine büyük katkıda bulunacak el değmemiş doğası bulunan geniş alanlara sahiptirler.

Bu değerleri korumak, aynı zamanda da ekonomik ve çevresel açıdan sürdürülebilir bir çerçeve geliştirmek ve idare etmek için, aday ülkeler belli konularda AB ile etkin bir işbirliğine gereksinim duyacaklardır.

Aday ülkeler ile AB şu sıralar, aday ülkelerin Avrupa Çevre Ajansı (EEA) ve Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı'na (EIONET) katılımlarını sağlayan anlaşmaları onaylamaktadırlar. EEA'ya üyelik, hem aday ülkeler, hem de AB için yarar sağlayacaktır.

eAvrupa+'nın Yanıtı

Aday ülkeler, güvenilir çevrimiçi verilere erişime olanak sağlayacak gözlem ve veri toplama çalışmaları için, EIONET ağıının daha da gelişmesini sağlayacaklardır. Bu, EEA'ya etkin katılım ve ülkeler arasında karşılaştırmalı analize olanak sağlamak için gereklidir.

eAvrupa+ Eylem Planı Çevrimiçi çevre		
Eylem	Aktör(ler)	Hedef tarih
Çevreyle ilgili Avrupa'daki mevcut ağlarla, özellikle de EEA'yla uyumlu verilerin toplanması, izlenmesi ve rapor edilmesi amacıyla Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı'nın (EIONET) daha da geliştirilmesini desteklemek.	Aday Ülkeler	2002 sonu
İlgili Göstergeler:		
<i>24. Ülkede EEA çalışma programının gerçekleştirilme derecesi</i>		
<i>25. Ülke tarafından EEA'nın gereksinimlerine uygun olarak çevreyle ilgili toplanan verinin tamlık derecesi</i>		
<i>26. Ülkede EIONET'e bağlı kurum sayısı</i>		
<i>(Göstergeler 2001'de KYK'da tartışılacaktır.)</i>		

Ek

**Aday Ülkelerde Bilgi Toplumu ile İlgili Ulusal Web
Sayfalarının Listesi**

Aday Ülkelerde Bilgi Toplumu ile İlgili Ulusal Web Sayfalarının Listesi

BULGARİSTAN

Resmi portal (<http://www.government.bg>): Bakanlar Kurulu üyeleri ve programları hakkında bilgiler, ilgili bakanlıklara bağlantılar, (hükümet kararlarıyla ilgili) arama motoru, basın toplantılarından kayıtlar, tartışma forumu, resmi kayıtlar, hizmetler vb.

Ulaşım ve İletişim Bakanlığı (<http://www.mtc.government.bg>): Telekomünikasyon Yasası ve bunun ekleri, bilgi toplumunun geliştirilmesi için strateji, Bilgi Toplumu'nun Geliştirilmesi için Ulusal Program, Bilgi Toplumu Koordinasyon Konseyi'nin yapısı, Koordinasyon Konseyi'nin Bilgi Toplumu Eylem Planı. Bulgaristan için Bilgi Toplumu Destek Bürosu'nun web sayfası haziran ortasında hazır olacaktır (<http://www.ispo.bg>).

Bulgaristan İnternet Sağlayıcıları Derneği (<http://www.bai.bg>).

Bulgaristan Araştırma ve Eğitim Ağı (<http://www.acad.bg>).

Bu web sayfalarının hepsine İngilizce olarak da erişilebilmektedir.

GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ

Basın ve Enformasyon Bürosu (www.pio.gov.cy): Kıbrıs hakkında genel bilgi. hükümet, bakanlıklar, kurumlar ve ilgili kuruluşlar. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile AB arasındaki uluslararası ilişkiler ve diğer resmi sayfalara bağlantılar.

İçişleri Bakanlığı (Resmi Harita) (www.pio.gov.cy/ministry_interior): Her türlü form, başvurular, İçişleri Bakanlığı ve kurumlarıyla ilgili yönergeler. Vatandaşların hakları ve görevleri. İçişleri Bakanlığı kurumlarının sunduğu hizmetler. Sadece Yunanca.

İletişim ve Çalışma Bakanlığı (www.mcw.gov.cy). Bakanlık, görevleri, bakan, bakanın haftalık programı, bakanlığın örgüt şeması, Vatandaşlık Bilgi Hizmetleri, bakanlık kurumları, haberler, bakanlık ihaleleri, kanunlar, iletişim bilgileri ve bağlı kurumlar hakkında genel bilgiler.

Eğitim ve Kültür Bakanlığı (www.moec.gov.cy): Bakanlık, görevleri, bakan, bakanın haftalık programı, bakanlığın örgüt şeması, bakanlık kurumları, haberler, bakanlık ihaleleri, kanunlar, iletişim bilgileri ve bakanlık faaliyetleri hakkında genel bilgiler.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi-AB Üyelik müzakereleri (www.cyprus-eu.org.cy): Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile AB'nin kısa tarihi, müzakere süreçleri, AB üyeliğinin faydaları, AB yardımı, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tezleri, haberler ve gelişmeler, belgeler.

Aksi belirtilmedikçe, yukarıda adı geçen bütün web sayfaları hem Yunanca hem de İngilizcedir.

ÇEK CUMHURİYETİ

Çek Cumhuriyeti Hükümeti (<http://www.vlada.cz/>): Bakanlar Kurulu üyeleri ve programları hakkında kapsamlı bilgi, ilgili bakanlıklara bağlantılar, arama motoru (hükümet kararlarıyla ilgili), basın toplantılarından kayıtlar vb. Ayrıca, Çek Cumhuriyeti Devlet Bilgi Politikası

Hükümet Konseyi'ne ilişkin bilgiler de yer almaktadır (<http://www.vlada.cz/1250/eng/vrk/rady/rady.htm>). İngilizce erişilebilmektedir.

Kamu Bilgi Sistemleri Ofisi (<http://www.uvis.cz/>): Hazırlanmakta olan yeni bir web sayfası. Resmi Enformasyon Politikası'na ilişkin temel dokümanlara erişim, standartlar, yurtdışından bilgiler, bilgi kaynaklarına bağlantılar. İngilizce erişilebilmektedir.

Bilgi Toplumu için Çek Forumu (<http://www.info-forum.cz/indexe.html>): Forum, bilgi toplumu ile ilgili konularda kamuya yönelik diyalog başlatma amacını taşımaktadır. İngilizce erişilebilmektedir.

Çek Telekomünikasyon Kurumu (http://www.ctu.cz/index_a.htm): Site, Çek Telekomünikasyon Kurumu'nun kökenlerini, görevlerini ve faaliyetlerini sunmaktadır. Yasal önlemlerin ve uygulama talimatlarının listesi. Uluslararası faaliyetler. İngilizce erişilebilmektedir.

Merkezi web sayfası adresi (<http://www.centralni-adresa.cz/cadr/index.htm>): Kamu satınalmaları ve ihalelere ilişkin resmi bilgi sistemi. Bilgi edinme ve/veya kamu yönetimi kurumları hizmetlerinin kullanımı için bütünlük Kamusal Yönetim Portalı'na (prototip sürüm) bağlantı. Sadece Çekçe erişilebilmektedir.

ESTONYA

Estonya Cumhuriyeti'nin devlet portalı (www.gov.ee/en): Ulusal enformasyon sistemlerini bütünlük, koordine etmektedir. Devlet, meclis, hükümet (Estonya Bakanlar Kurulu Bilgi Sistemi dahil olmak üzere) ve ilgili örgütler, devlet politikaları, www-servislerine ilişkin bilgiler.

Devlet Bilgi Sistemleri (<http://www.riik.ee/infosystems>): Kamu yönetimi bilgi sistemleri alanındaki kalkınma planları ve devlet BT politikası eylemlerinin koordinasyonu.

Estonya Bilişim Merkezi (www.eik.ee/english/index.html): Bilgi toplumunun geliştirilmesi ve koordinasyonu için destekleyici kurum.

MACARİSTAN

Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti (<http://www.meh.hu/>)

BİT Hükümet Komiseri Bürosu (<http://www.IKB.hu/>)

Bakanlıklararası Bilgi Teknolojisi Komitesi (macarca) (<http://www.lth.hu>)

LETONYA

Letonya'da bilgi toplumu hakkındaki "tek durak merkez", Ulaştırma Bakanlığı, Bilişim Bölümü'ne bağlıdır. İlgili web sayfası (<http://www.sam.gov.lv>) adresindedir.

LİTVANYA

Yakın zamanda bilgi toplumu ile ilgili konular özel bir web adresinde yer alacaktır (www.ivpk.lt).

Şu anda, Litvanya'da bilgi toplumu ile ilgili mevcut web sayfaları şunlardır:

İçişleri Bakanlığı Bilgi Politikası Bölümü (<http://www.vrm.lt/index1.htm?padaliniai.htm>), sadece litvanca.

Meclis Bilgi Toplumu Geliştirme Bölümü – Litvanya Meclisi'nin web sayfasında, çoğunlukla litvanca (www.lrs.lt)

INFOBALT, Litvanya Bilgi Teknolojisi, Telekomünikasyon ve Büro Malzemeleri Şirketleri Derneği: (http://www.infobalt.lt/index_en.html). Litvanca ve İngilizce.

Litvanya Akademi ve Araştırma Ağı Litnet: İngilizce (<http://www.ktl.mii.lt>)

MALTA

Malta Hükümeti (<http://www.gov.mt>)

Merkezi Bilgi Yönetimi Birimi (<http://www.cimu.gov.mt>)

Bu sitelerden bilgi toplumuna ilişkin sitelere bağlantılar bulunmaktadır.

POLONYA

Polonya Bilgi Toplumu Forumu web sayfası (<http://www.kbn.gov.pl/cele/index.html>), Bakanlar Kurulu'nun danışma organı, Polonya'da bilgi toplumunun gelişimiyle ilgili temel belgelere ek olarak forumun faaliyetleri.

Devlet Bilimsel Araştırmalar Komitesi (KBN) tarafından hazırlanan Bilgi Toplumu web sayfası (http://www.kbn.gov.pl/gsi/index_eng.html), Bakanlar Kurulu'nun 2000 yılında kabul ettiği "Polonya'da Bilgi Toplumu Gelişiminin Amaç ve Hedefleri" stratejisini içermektedir; Polonya'da bilgi toplumunun gelişimine ilişkin diğer belgeler, Avrupa bilgi toplumu web sayfalarına bağlantılar (belgeler, programlar, vb), IST programı hakkında bilgi. Bazı makaleler ve röportajlar da bulunmaktadır.

Posta ve Telekomünikasyon Bakanlığı'nın web sayfasında (<http://www.ml.gov.pl/english/documents/index.html>) bakanlık lisansları, düzenlemeleri ve aralarında en son "ePolonya-2001-2006 Polonya'da Bilgi Toplumu'nun Gelişimi için Strateji" dokümanının da bulunduğu belgeler yer almaktadır.

ROMANYA

Romanya Hükümeti (<http://www.guv.ro/>)

İletişim ve Bilgi Teknolojisi Bakanlığı (<http://www.mcti.ro/>)

SLOVAK CUMHURİYETİ

Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti (<http://www.government.gov.sk/>): Bakanlar Kurulu ve programları hakkında bilgi, hükümet toplantıları, belgeler. İngilizce erişilebilmektedir.

Eğitim Bakanlığı (<http://www.education.gov.sk/>): Bakanlık sayfasından Slovak Cumhuriyeti Bilgi Teknolojisi Hükümet Konseyi'nin web sayfalarına ulaşılabilir (<http://www.education.gov.sk/svs/oit/rvisk.htm>). Genellikle Slovakça.

Slovak Cumhuriyeti Ulaştırma, Posta ve Telekomünikasyon Bakanlığı (<http://www.telecom.gov.sk/>): Bakanlık hakkında genel bilgi. Ülkenin telekom politikası, telekom yasası vb. ilişkin temel belgelere erişim, bilgi kaynaklarına bağlantılar. Slovakça, İngilizce sürümü hazırlık aşamasında.

Slovakya Bilgi Toplumunu Teşvik Ofisi (ISPO) (<http://www.ispo.sk/>): Bilgi toplumuna ilişkin konularda kamuoyu tartışma ortamı ve Ulusal Eylem Planları Desteği olarak hazırlanmıştır, bilgi kaynaklarına bağlantılar. İngilizce erişilebilmektedir.

Slovakya Bilgisayar Bilimleri Topluluğu (<http://www.informatika.sk/>): Sitede topluluk çalışmaları dışında, bilgi toplumuna geçişle ilgili bazı belgeler yer almaktadır: ulusal politika için bir öneri (Eğitim Bakanlığı ile ortak çalışma sonunda hazırlanmıştır), elektronik imza çalışma grubu faaliyetleri hakkında bilgi, ECDL Programı'nın uygulanmasındaki gelişmeler. Şimdilik sadece Slovakça.

SLOVENYA

Hükümet (İngilizce sayfa Haziran 2001'den geç olmamak üzere hazır olacaktır).

Bilgi Toplumu Bakanlığı (<http://www.gov.si/mid>): Telekomünikasyon Kanunu ve açılımları, Ulusal Bilgi Toplumu Politikası.

Hükümet Bilişim Merkezi (<http://www.gov.si/cvi>): Kamu yönetiminde e-ticaret stratejisi (İngilizcesi de bulunmaktadır); açık anahtar altyapısı ajansı.

Sivil Toplum

Bilişim Topluluğu (<http://www.drustvo-informatika.si>): Temel bilgi toplumu belgelerinin çevirileri, ECDL kontak noktası

TÜRKİYE

eAvrupa+ web sayfası (<http://bilten.metu.edu.tr/eAvrupa+>): Konuyla ilgili diğer önemli web sayfalarına bağlantılar. Türkçe. İngilizcesi yakında hazır olacak.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (<http://www.tubitak.gov.tr>). Türkçe ve İngilizce.

Başbakanlık (<http://www.basbakanlik.gov.tr>). Türkçe. İngilizcesi yakında hazır olacak.

Devlet Planlama Teşkilatı (<http://www.dpt.gov.tr>). Türkçe ve İngilizce.

Telekomünikasyon Kurumu (<http://www.tk.gov.tr>). Türkçe ve İngilizce.